

Dorothee Sölle, een hedendaagse profetes (1992)

Sieth Delhaas

NCVB - Informatief, november 1992

Inleiding

"Wij vrouwen willen niet de helft van de koek, maar een andere koek".

"God heeft ons geschapen als werkers en als minnaars. Geschapen zijn naar Gods beeld betekent dat we in staat zijn om te werken en te beminnen".

Twee uitspraken van de theologe Dorothee Sölle die in het geheugen van Sieth Delhaas staan gegrift. Sölle geniet in Nederland grote

bekendheid. Een lange rij boeken is van haar in het Nederlands verschenen. Een gedreven vrouw, een hedendaagse profetes.

Dorothee Sölle wordt in Keulen geboren als kind van ouders die traditioneel ingeschreven staan in de Evangelische Kerk. Haar ouders staan afwijzend tegenover het opkomend nationaal socialisme, hoewel ze er niets tegen ondernemen. "Wir haben es nicht gewusst", is naar Sölle's mening geen excuus voor de Duitsers als het om het gevaar van het fascisme gaat. "We wisten veel, zij het niet de enorme omvang van de Duitse misdadigheid".

Drijvende kracht

Haar kritiek op haar ouders en die generatie in het algemeen, klinkt door in haar werk en noopt haar om stelling te nemen als het om onrecht, waar ook ter wereld, gaat. Zij roept op tot daadwerkelijk handelen tegen alle vormen van onrecht. Een ander onderwerp dat in haar werk blijft doorklinken is de 'doodservaring', die haar echtscheiding in 1960 met zich meebracht. Zelf zegt ze over die ervaring: "De mens die ik eerst was, was gestorven."

Ze blijft met drie kinderen achter en heeft ruim drie jaar nodig om haar zelfmoordfantasieën te boven te komen. Door te leren leven als vrouw-alleen doet ze alle vernederende ervaringen op die alleenstaande vrouwen in een wereld waarin het gezinsdenken centraal staat, te wachten staan. Ze krijgt een baan als assistente in de filosofie en zorgt emotioneel, praktisch en financieel voor haar drie kinderen.

Na de scheiding begint echter ook haar openbare leven. Bekendheid krijgt ze door haar optreden op de Duitse Kerkendag in 1965 en door haar eerste boek 'Plaatsbekleding' over de God-is-dood-theologie. Haar betrokkenheid bij het Keulse Politiek Avondgebed, waarvan zij de

drijvende kracht is, trekt de aandacht. Deze vorm van informatie, gebed en maatschappelijke analyse vindt ook navolging in Nederland.

Menseneter

Sölle schrijft een groot aantal boeken. Welke het boeiendst is, is natuurlijk een zeer persoonlijke kwestie. Ik wil hier alleen haar boek 'In het huis van de menseneter' noemen. Met de 'menseneter' bedoelt Sölle met name de wapenindustrie.

In een interview dat ik in 1981 met haar had voor het feministisch maandblad *Opzij* vertelde Sölle mij over het sprookje van de menseneter. Als de vrouw in het huis van de 'menseneter' blijft wonen, koken en wassen, dan blijft deze hele zaak, deze mensen verslindende machine van de bewapening bestaan.

De menseneter funktioneert in het sprookje nooit alleen. Net als in het traditionele huwelijk staat zijn vrouw aan zijn zijde en maakt zij zijn werk mogelijk.

Sölle daagt vrouwen uit te onderkennen dat hun rol beslissend is voor de overleving van het menselijk ras. Vrouwen zullen moeten opstaan en de menseneter bevechten om de wereld te laten voortbestaan.

In 1969 hertrouwt Sölle met de voormalige Benedictijn Fulbert Steffensky, nu hoogleraar in Hamburg. Door haar kritische houding tegenover de Duitse politiek en geschiedenis behoeft Sölle zelf nooit op zo'n functie te rekenen. Vandaar dat ze jaarlijks een periode doceert aan een universiteit in New York.

Sölle zelf nooit op zo'n functie te rekenen. Vandaar dat ze jaarlijks een periode doceert

